

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

IN ROBERTI|| BELLARMINI SOCIETA-||TIS IESV, SECVNDVM TOMVM||
CONTROVERSIARVM,|| TRIPLEX INDEX:|| - PRIMVS scriptorum omnium in
hoc volumine|| citatorum;|| ALTER difficiliorum locorum sacræ Scripturæ||
passim explicatorum;|| TERTIVS verò præcipuarum rerum, ac
senten-||tiarum, quæ in omnibus illis ...

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

E.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54088](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54088)

Durandus.

- DURANDVS** corrigendus, quando dicit, non omnia Sacramenta cōstare rebus & verbis, sed solūm quædā. 1. 85. 86. 87
- Durandus** existimavit characterem non esse aliquid reale distinctum ab anima; quæ sententia vix distinguitur ab hæresi huius temporis. 1. 268
- Durandus** erravit opinando in Eucharistiæ Sacramento substantiā corporis Christi esse absq; magnitudine. 3. 301. vide de hoc & alio errore eiusdem. 3. 306. 309. 311. 346
- Durandus** etiam erravit asserendo solam materiam panis remanere in Sacramento Eucharistiæ. refertur hic error. 3. 346. & refellitur. 3. 351.
- Durandus** asseruit solam Confessionem partem esse materialem Sacramenti pœnitentiæ. 4. 104
- Durandus** voluit Episcopatum idem Sacramētum esse cum Presbyteratu. 5. 44
- Durandus** solūm sacerdotium voluit esse Sacramentum Ordinis. 5. 49
- Durandus** Sacramentum Matrimonij malè dicit esse Sacramentum æquiucè. 5. 66. & 92. eius argumenta solvuntur. 5. 95. & seq.

E.

Ebion.

EBIONIS hæresis. Controuer. 3. pag. 541

Ecclesia.

- ECCLESIA** quomodo dicatur sponsa. 1. 295. 5. 72
- Ecclesia** intelligitur per Hierusalem. 3. 682
- Ecclesia** est media inter synagogam, & cœlestem patriam. 1. 244.
- Ecclesia** vera quare non possit esse apud hæreticos. & ex ipsorum doctrina conuincuntur ipsimet affirmare non esse apud ipsos veram Ecclesiam. 1. 288. vide 3. 323. & seq.
- Quædam** quasi notæ, quibus Ecclesia ab aliis sectis distinguitur, sunt cæremoniæ Ecclesiæ. 1. 329
- Ecclesia** potest instituire nouas cæremonias, non quidē ad iustificandum impium, sed ad alios effectus spirituales. 1. 323. vide errores circa hoc. 1. 319. atque hæ cæremoniæ non

- non possunt omitti sine peccato mortali etiã citra scandalum. 1.325. vide v. Cæremonia.
- In Ecclesia ortæ sunt grauissimæ dissensiones propter cæremonias. 1.325
- Ecclesia habet potestatem mutandi & instituendi circa Sacramenta, salua tamen eorum substantia, & saluis iis quæ sunt de iure diuino ordinata. 1.128.3.604.5.288
- Ecclesia Latina semper latinè Sacramenta administrat, idque sapientissimè institutum est. 1.330
- Ecclesia Romana à Petro didicit, qualiter diuina mysteria celebrari debeant. 3.470
- Ecclesia verus tribus modis testatur communionem sub vna specie esse licitam. 3.566. & seq.
- Ecclesia tota offert omnia sacrificia, quæ à sacerdotibus omnibus offeruntur, sed non eodem modo. nan aliqui offerunt solùm habitualiter, aliqui actu, aliqui causaliter, quia causa sunt vt sacrificium fiat, denique Minister ipse offert, vt sacerdos verus, sed ministerialis. 3.771
- Ecclesia sola rectè offert Deo oblationem cum gratiarum actione. 5150
- Ecclesia habet potestatem soluendi, & ligandi. 1.143. 4.45
- Ad Ecclesiæ iudicium pertinent causæ matrimoniales. 5.297
- Ecclesia quomodo possit ordinare de materia Matrimonij. 5.101
- Ecclesia accepit potestatem à Deo coërcendi Dæmones per exorcismos. 2.138.139
- Ecclesia quod ius acquirat super homines. 2.53
- Ecclesia militans est corpus Christi. 3.117
- Ecclesia semper fuit vnū corpus mysticum: non tamen semper eodem Sacramento adiungebatur homines huic corpori. 2.132
- Ecclesia non potest errare in Scriptura exponenda. 3.670
- Ecclesiæ gubernandæ cura, Apostolis, & successoribus commissa. 5.225
- Ecclesiæ, & synagogæ comparatio. 3.733
- Ecclesiæ consensus in aliqua re, est argumentum veritatis nostræ fidei. 3.326

- Ecclesiæ diligentia in controuersia de Eucharistia exami-
nanda & veritate retinenda. 3.327.328.329
Promissio absoluta de fouenda perpetuò Ecclesia. 2.108
Ecclesiam esse, & nunquam interire potuisse probatur. 3.
326.327
In Ecclesia sunt diuersa officia, nec omnia omnibus conue-
niunt. 1.135
In Ecclesia quando adhiberi cœpta sunt instrumenta musi-
ca. 3.843
Quod in omni Ecclesia seruatur, nec in aliquo Concilio in-
stitutum, sed semper seruatum, ac retentum est, id certissi-
mè creditur, ex Apostolica traditione descendere. 3.785
Ingressus in Ecclesiam non est ratio, cur baptismus repeti
non possit. 1.279
Extra Ecclesiam non est salus. 2.55

Eleemosynæ.

- ELEEMOSINAE non sunt sacrificia propriè dicta, sed sacrificia
tantùm spiritualia dici possunt. 3.622.623.631.634.681.
682.687.690.712. & 886. vide v. Sacrificia spiritualia.
Eleemosynæ, & alia quæ fiunt ad peccata purganda, nihil
profunt sine percepto baptismo. 2.107
Eleemosynæ disponunt hominem peccatorem ad reconcilia-
tionem cum Deo. 4.396. & quomodo tribuatur illis vis
iustificandi. 4.164.186.333. & 408
Eleemosynæ sunt subsidium ad redimenda peccata. 4.407.
item eleemosynis possunt redimi pœnæ temporales alte-
rius vitæ. 4.349.350
Eleemosynæ sunt opera satisfactoria. 4.360. & seq. item 3.376
Eleemosynæ sine charitate non profunt ad vitam æternam:
absolutè tamen aliquam adferunt vtilitatem. 4.200
Eleemosynæ à pœna liberant homines, quæ sæpè manet di-
missa culpa. 3.866
Eleemosynis in pauperes aliquando anteponendum esse cul-
tū corporis sui Dominus satis apertè docuit, cum factum
Magdalenæ laudauit. 3.122

Elementum.

- ELEMENTVM quare sic vocetur materia Sacramentorum. 1.
4.50.51. & 87

Elemen-

- Elementum & verbum requiruntur ad Sacramenti effectio-
nem. 3.433
Elementum in Sacramento pœnitentiæ quod sit. 4.67.68.69
Elementi nomine vocatur circumcisio, & cæremoniæ lega-
les à S. Paulo. 1.239
Aliquando in solo elemento, aliquando in verbo, aliquan-
do in utroque est virtus sacramentalis. 1.228

Episcopatus.

- EPISCOPATUS sine presbyteratu nullus est, nec ordo supe-
rior. 5.47
Episcopatus si est Sacramentum à Presbyteratu distinctum,
facile erit defendere Episcopum iure diuino maiore esse
Presbytero, tam ordine quàm iurisdictione. 5.46
Episcopatus est vnus ordo cum Presbyteratu, genere, non
specie. 5.46
Episcopatus includit in sua ratione, & essentia sacerdotium,
loquendo de potestate Ordinis. 5.46. & 47

Episcopus.

- EPISCOPVS est summus, seu primus sacerdos. 5.47
Episcopus non habet, vt possit consecrare Eucharistiã, ex sua
ultima ordinatione: tamen id habet ex alia ordinatione
præcedente, quæ est etiam de essentia Episcopatus. 5.47
Episcopus solus est proprius, & ordinarius Sacramenti Con-
firmationis minister iure diuino, 2.161. & 197. ex dispen-
satione tamen Presbyteri quoq; possunt hoc Sacramentum
conferre. 2.197.201
Episcopus solus consecrat, & conficit Chrisma. 2.179.181. &
per vnctionem Chrismatis dat Spiritum sanctum. 2.187
Episcopus nomine sacerdotis absolute, à veteribus intelli-
gebatur. 5.44
Presbyteri etiam aliquando intelliguntur nomine Episco-
porum. 5.49
Episcopi, siue Episcopalis ordinatio, Sacramentum est verè,
& propriè dictum. 5.44. & seq.
Episcopi ordinatio, est cæremonia imprimens nouum cha-
racterem spiritualem, & conferens gratiam. 5.44.45
Solennitas in ordinatione Episcopi. 5.45
Episcopi

- Episcopi character integer & perfectus, est maior presbyterali, quia illum includit. 5.48
- Episcopi character siue sit alius à presbyterali, siue idem extensior, & maior, est potestas absoluta, & perfecta, & independens conferendi Sacramenta Confirmationis, & Ordinis. 2.202
- Episcopi soli simpliciter & absolute succedunt Apostolis. 2.199. 3.582
- Episcopi inter Missarum solennia, cum ordinant sacerdotes, pronunciant verba consecrationis alta voce. 3.820
- Episcoporum proprium est iure diuino prædicare: tamen eorum concessione prædicant etiam Presbyteri, & aliquando etiam Diaconi. 2.202
- Episcoporum quædam esse propria Dominus voluit, vt inde eorum eminentia supra ceteros appareret; & quia sic voluit honorare episcopalem dignitatem. 2.203
- Episcopis peregrinis in signum pacis & communionis, antiquissimus fuit mittendi Eucharistiam. 3.434. 449
- Inter Episcopum, & Presbyterum tantum discrimen ponitur à Scriptura, quantum est inter Principem, & eius subditos. 2.202
- Chorepiscopi, alij erant veri Episcopi, sed in aliena diocesi morabantur; alij tantum Presbyteri. 5.53

Epistola.

- EPISTOLAE lectio in Missa. 3.851
- Epistolæ Clemētis Romani, Melchiadis, & Eusebij Emisiani sunt apud nonnullos dubiæ, vel etiam suppositiæ. 2.174
- ESAV non inuenit pœnitentiam. 4.214

Ens, & Essentia.

- ENS & verum, obiectum mentis nostræ. 3.281. 282
- Ens per accidens, & ens per se. 1.40. 41
- Esse, id est, existentia accidentis, distinguitur ab eius essentia. 3.415
- Vltimum sui esse, primum sui esse, primum non esse, & vltimum non esse. hi modi dicendi in quæ cadunt. 3.88
- Essentiæ in indiuisibili consistunt. 3.303
- Est, hæc particula, in illa propositione; Hoc est corpus meum, non accipitur pro significat; sed proprie, ita vt nihil significet,

SACROSANCTVM EVCHARI-
STIÆ SACRAMENTVM.

Quæ conferunt ad hoc Sacramentum, vide in his omnibus locis videlicet v. Accidēs, Caro, Cœna, Communio, Consecratio, Corpus Christi, Manducatio, Panis, Species, & Transubstantiatio.

De vera, ac reali, & substantiali præsentia corporis & sanguinis Domini, in hoc non minùs admirabili, quàm venerabili Eucharistiæ Sacramento.

Præsentia corporis Domini in Eucharistia probatur primò ex solo verbo Dei. 3. à pag. 29. & seq. Secundò ex Patribus. à pag. 137. vsque ad finem 2. libri. Tertiò ex iudicio rationis, toto tertio libro.

Hæreses cõtrariæ huic reali præsentia habentur 3. 12. & seq. & 140. vide etiam 1. pag. 2. 3. 4. 5. 103. 104. 105

Sententia Catholicæ Ecclesiæ est hæc : In almo sanctæ Eucharistiæ Sacramento, post panis & vini consecrationem, Dominum nostrum Iesum Christum verum Deum, atque hominẽ, verè, realiter, & substantialiter sub specie illarum rerum sensibilium contineri. 3. 23

Singula verba huius decreti aliquid continet quo damnentur hæreticorum sententiæ. 3. 23. & 24

Ex huius Catholicæ sententiæ expositione deducuntur aliquot regulæ de modo loquendi in hac materia. 3. 24. 28. 32

Eucharistia figurata primùm in lege naturæ, deinde in lege Moïsi, & in Euangelio, tum promissa, postea instituta, denique frequentata & commendata est. 4. 353

In institutione Eucharistiæ, est Sacramentum, testamētum, pactum, lex & dogma. 3. 61. 62. & 63. de pacto vide 1. 282

Eucharistiæ celebratio, non est noua institutio Testamenti, sed repræsentatio eiusdem. 3. 100

Propriæ acceptioni verborum Eucharistiæ, seu præsentia Christi in Eucharistia nõ repugnat articulus Ascensionis. 3. 67

Et promissio Spiritus sancti, non fuit contra præsentiam Christi in Eucharistia. 3. 130

In Eucharistia, Christus in propria specie non videtur, nec tangitur, sed in specie aliena. 3. 218

In Eu-

In Eucharistia totum Christum esse, cur non mirati sint Apostoli, & nunc tot millia Catholicorum. 3.91

In Eucharistia non est nuda caro, sed diuinitati vnita, & per Spiritum Dei viua, & viuificans. 3.126

In Eucharistia esse carnē Domini rectissimè probatur, quia Christus est Deus, qui potuit præstare id quod dicebat. 3.190

In Eucharistia est caro illa quæ crucifixa est, & est corpus illud, quod pro nobis ad mortem traditum est. 3.352. 355. 356. & 357

In Eucharistia quomodo sit Christus, & in aliis rebus Deus. 3.610

In Eucharistia Christi corpus fuisse credimus, etiam ante Christi resurrectionem. 3.135. & 136

Ex Eucharistia probatur vera carnis resurrectio. 3.152. 341

Christus ob omnipotentiam ipsius non concluditur in paxide, aut speciebus panis: tamen totus ibi reuera est. 3.133

Ex iudicio rationis eadem veritas probatur.

Primò, an possit fieri, vt corpus Christi præsens constituatur in Eucharistia. 3.279

Quæ sit regula cognoscendi quid Deus possit. 3.280

Posse vnum corpus simul esse in pluribus locis. 3.284. soluentur obiectiones. 3.293

Secundò ostenditur Deum voluisse, & fecisse, vt re ipsa corpus Domini in Eucharistia præsens adesset. 3.323

Errores Scholasticorum circa mysterium Eucharistiæ. 3.301

In hoc mysterio maximè locum habet dilemma quoddam sancti Augustini. 3.337

In Eucharistia licet sit corpus Domini secundū substantiam: non tamen est ibi eo modo, quo fuit in cruce, nisi per similitudinem. 3.243

Hoc mysterium sola fide comprehenditur. 3.254

In Eucharistia, quomodo sensus fallantur. 3.125

In Eucharistia Christum esse in gloria Patris dupliciter intelligi potest. 3.129

Ad mysterium Eucharistiæ defendendum, satis est, si vnum corpus possit esse quocunq; modo in pluribus locis. 3.288.

289. quomodo autē corpus Christi sit in Eucharistia. 3.301

De

*De modo, ac ratione existentiae Christi in
Eucharistia.*

- Recensentur** variae de hac re sententiae. 3.345. & refelluntur
varij errores. ibid. & seq.
- Ratio proxima**, qua in Eucharistia sit corpus Christi est to-
talis conuersio substantiae panis & vini, in corpus & san-
guinem Domini. 3.363
- Aduersariorum** sententiae negat esse rem permanentem, sed
dicunt esse actionem transeuntem. & hoc est dogma Lu-
theranorum. 3.262. & 422
- Probat** ex verbis institutionis Dominicae, Sacramentum
Eucharistiae esse rem permanentem, & in eo corpus Do-
mini permanentiter existere. 3.423
- Explicatur** quid sit proprie Sacramentum Eucharistiae. 3.447.
vide 1. pag. 89
- Sacramenti** vocabulum si accipiatur amplissime pro omni
signo rei sacrae sanctificantis animam; tunc consecratio
Eucharistiae Sacramentum dici potest. 3.447
- Solae** species panis, & vini non habent integram Sacramenti
rationem. proprie enim, & strictissime accipitur Sacra-
mentum pro signo non solum significante, sed efficien-
te etiam animae sanctitatem, quomodo vox Sacramenti,
non conuenit, nisi Sacramentis nouae legis proprie dictis.
3.447
- Etsi** tam species panis & vini, quam corpus & sanguis Domi-
ni ad essentiam Sacramenti Eucharistiae pertineant; ratio
tamen Sacramenti magis conuenit speciebus, ut continet
corpus, quam corpori Christi, ut est sub speciebus. 3.449.
vide etiam 3.607
- Ratio sacrificij**, nec non pignoris, & alimenti diuini, magis
conuenit corpori Domini, ut est sub speciebus, quam spe-
ciebus, ut continent corpus Domini. 3.449
- Eucharistia** non solum est Sacramentum refectionis, seu mu-
tationis, sed praeterea est memoriale omnium miraculo-
rum, & quasi compendium vitae, passionis & resurrectio-
nis Domini. 3.340
- Eucharistia** est signum, symbolum, representatio, ac ty-
pus mortis Christi; seu carnis & sanguinis, ut visibiliter
in cruce,

- in cruce, illa suffixa, ille effusus est. 1.39.57.139.142.282.3.39.
102.533.540.547.601.602.665.& 672
- Eucharistia quomodo sit signum representans carnem Christi
vt morientem in cruce, & sanguinem vt in cruce effu-
sum. 3.142.& 214
- In Sacramento Eucharistiæ habemus Christum sub signis, &
imagine velatum, in cælo autem videbimus sine vlllo si-
gno. 3.201
- Eucharistiam paradoxum existimarunt infideles. 3.189
- Eucharistiam esse instrumentum excitandę fidei, sicut baptis-
mus, & solum Dei verbum, passim affirmant, & passim re-
futantur aduersarij. 3.151.& 152
- Similiter sæpe respondent ad Scripturas & Patres, quæ pro-
bant veritatem Catholicę fidei, tropicè & figuratè omnia
esse explicanda. 3.47. 60. vel panem esse figuram veri cor-
poris & sanguinis pro nobis traditi, & effusi. 3.79. vel sym-
bolicè Patres loqui 3.217. vel in cælo esse Christi carnem
propriè, in terris autem symbolicè. 3.221. vel carnem Chri-
sti fide tantùm suscipi, nõ ore. 3.72.106.141.151.188.211.232.
240. denique audent etiam dicere Eucharistiam repræsen-
tare corpus Christi; seu in hoc Sacramento esse nudum si-
gnum; seu esse corpus tantùm significatiuè, vel figuram
corporis. 3.208.142.149.164.214.& 363
- Eucharistiam numerari tertio loco, & quare. 1.313
- Illius excellentia super alia Sacramenta. 1.312
- In Eucharistia triplex res sacra demonstratur. 1.37
- Eucharistia, vel corpus Domini, non vocatur fractio, conse-
cratio, distributio, vel manducatio; sed res permanens, id
est, panis consecratus. 3.432
- Eucharistia publicè, & in toto mundo consecratur, & asser-
uatur. 3.119. & 568
- Dominus non iussit Eucharistiam à se consecratam differri
in crastinum, sed postea per Apostolos id iussit. 3.443. 445
- Eucharistia asseruatur in pixide, gestatur, & adoratur, atque
hæc non repugnant diuinæ institutioni, de manducatio-
ne. 3.429
- Conseruatur aliqua pars huius Sacramenti, non, vt non
manducetur, sed vt tempore opportuno manducetur; ni-
mirum vt deferatur ad ægrotos. 4.429.424.441.443

Eucharistia diligenter conseruanda à sacerdote, ne putredo aliqua inueniatur. 3.423. & sub clauibus debet seruari propter abusus. 3.437

Non debent nimis multæ particulæ Sacramenti conseruari. 3.443. 444

De materia Eucharistiæ.

Sitne azymo pane, an fermentato Sacramentum conficiendum. 3.450. & seq. vide v. Azyma.

Vtrum Christus instituerit primo die azymorum Sacramentum Eucharistiæ, an verò ante eum diem. 3.451

Probatur Christum instituisse Sacramentum 14. die mensis, secundum legem, & secundum morem Hebræorum. 3.455. & seq.

Soluuntur argumenta Græcorum, & aliorum, qui quocunque modo eis fauent. 3.463

Eucharistiæ materia panis, & vinum. 5.101

Panis & vinum non concurrunt, vt pars Sacramenti, sed vt subiectum, circa quod agit sacerdos, & in quo recipitur actio consecrantis. 1.90. vide etiam 89

Vinum temperandum aqua in sacro calice. 3.476. vide 1.321. referuntur sententiæ, seu potius errores. 3.474. soluuntur argumenta. 3.481

De forma Sacramenti Eucharistiæ.

Græcorum & Hæreticorum errores de hac re. 3. 486. 487. & sequent.

Solis Domini verbis fit consecratio. probatur exemplo Domini, ac Apostolorum. 3.490. ex traditione Ecclesiæ. 3.493. ex Patribus ibid. & ex ratione. 495

Verbum quod cum elemento Sacramentum facit in Eucharistia, non est concionale, sed consecratorium. 1. à pag. 91. vsque ad 103

Verba respectu rei consecratæ non sunt pars essentialis, sed principium productiuum. 1.90

Verba sacramentalia mutant panem in carnem. 1. 204. vide verba sacramentalia in litera V.

Verba quæ dicuntur in mysterio Eucharistiæ, dicuntur verba benedictionis. 1.101

Eucha-

- Eucharistia fit operante inuisibiliter Spiritu sancto, vel per
 inuocationem Spiritus sancti. 3.234.260.268.271.382
- Eucharistia consecrari dicitur duplici re, cœlesti vna, nempe
 corpore Christi, & altera terrena, nempe accidentibus, quæ
 sensu percipiuntur. 3.151.154. & 448
- Eucharistię consecratio in ordine ad manducationem ordi-
 natur. 3.429
- Ad Eucharistiam conficiendā necessaria est consecratio. 3.104
- In consecratione requiritur præsentia panis. 1.229
- In consecratione Eucharistię non reperitur actio propria, &
 naturalis. 1.226
- In Eucharistia quod Sacramentum facit non sunt humanę
 preces, sed verbum Domini. 3.497.

De Ministro Eucharistię.

Vide v. Sacerdos.

- Hæreticorum sententię. 3.511
- Ad Eucharistiam conficiendam ita necessaria est ordinatio
 sacerdotalis, vt sine ea nullo modo confici possit. probatur
 3.513.515.517
- Præceptum conficiendi Sacramentum Eucharistię, non om-
 nibus Christianis est impositum, sed solis Apostolis, eo-
 rumque successoribus. 3.513.514
- Eucharistia quę conficitur à malo sacerdote, nihil minus ha-
 bet, ab ea, quę conficitur à bono. 3.350.351.495.496
- Per ministros suos quotidie conficit Christus Sacramentum
 Eucharistię. 3.511
- Minister non vtitur nisi verbis in consecratione. 1.226

De fine, seu effectu, vel fructu Eucharistię.

- Eucharistia vt Sacramētum, propriè non est instituta ad pec-
 cata remittendā, sed ad vitam spiritualem per baptismum
 acquisitam, alendam, & conseruandam, quod species ipsarū
 sacramentales testantur. 3.501. & 766. 594
- Eucharistia non habet pro effectu remittere peccata morta-
 lia, quorum homo conscientiam habet. 3.519.523. & 528.
 sed habet pro effectu nutrire animam, & præseruare illam
 à peccatis, & alia quę sequuntur ex augmento gratię,
 & charitatis, quam secum adfert hoc Sacramentum. 3.
 204. item operatur in nobis vt non consentiamus pecca-
 tis.

- tis. 1.204. & dicitur panis quotidianus, quia medicina est
 contra peccata quotidiana. 3.535
 Per rem Sacramenti Eucharistiæ intelligitur gratia iustifi-
 cans, id est, effectus carnis Christi spiritualiter reficientis.
 3.112
 Præsentia Domini in Eucharistia per ineffabilem, atque in-
 uisibilem gratiam. 3.128
 Eucharistia nihil confert si sine fide percipiatur. 1.278
 Eucharistiæ finis, & effectus præcipuus est alere animã non
 corpus, licet per instrumentum corporis sumatur. 3.118. vi-
 de 1.270
 In Eucharistia applicantur Christi merita per modum cibi &
 potus, ad reficiendam & nutriendam animam, & præser-
 uandam à morbis. 3.534
 Vnde dicitur Sacramentum pacis & vnitatis. 3.605
 Per hoc Sacramentum Christus nobis vnitur, non solùm per
 charitatem, sed etiam verè & corporaliter. 3.106
 Per hoc Sacramentum Christus fecit, vt essemus vnum cum
 illo. 3.193
 Eucharistiam sumentes participes fiunt mensæ Domini, & fi-
 unt socij Christi. 3.809
 Per Eucharistiam non solùm commemoramus passionem
 Domini, sed accipimus pignus æternæ gloriæ. 3.169
 Principaliter in Eucharistia repræsentatur corpus & sanguis
 Domini, secundariò autem populi. 3.182
 Eucharistia non potest sumi nisi à baptizatis. 3.664. & non
 potest comedi vtiliter extra Ecclesiam. 3.666
 Eucharistia est refectio, & viaticum peregrinantium ad ve-
 ram patriam. 3.664
 Eucharistiæ Sacramentum diuersum est à Sacramentis cete-
 ris in fine, & effectum aliorum Sacramentorum. 3.528
 In Eucharistia reperitur significatio, & caussalitas. 3.548
 Per hoc Sacramentum quomodo terra dicatur fieri cælum.
 3.221

De vsu Eucharistiæ.

Vfus primarius Sacramenti Eucharistiæ est ipsa communica-
 tio, seu participatio Eucharistiæ. 3. 429. 445. 446. 447. 536.
 & 604

Hare-

Hæreticorum sententiæ habentur.	3.536
Totus Christus est sub vtraque specie.	3.538
Tota Sacramenti ratio in vna specie inuenitur.	3.547
Non maior vtilitas sumitur ex communione sub vtraq; specie, quàm sub vna.	3.552
Non repugnare diuinis literis, seu cū Christi mandato, communionem sub vna specie.	3.560
Ecclesia iustis de caussis præcepit communionem sub vna specie.	3.603
Eucharistiæ ritus apud Lutheranos, & Calvinistas quis sit.	

1.293

Eucharistia necessaria necessitate medij ad bene esse.	1.121
Eucharistia quo tempore cœperit frequentari.	1.55
Eucharistia qua de causa repeti possit.	1.278

Hoc præceptum ad solos adultos pertinet, qui quidem, aut re ipsa si possunt, aut saltem desiderio, tenentur hoc Sacramentum aliquando percipere.

3.50

Præceptum de Eucharistiæ sumptione ex illis verbis; Accipite, edite, & Hoc facite, &c. licet non obliget omnes: tamen præceptum est, saltem quo iubebantur Apostoli tunc illam accipere, & etiam præceptum est, vt quando sumimus hoc, aut illo modo sumamus.

3.62. vide etiam 3.578

Eucharistiam sumere iubemur in memoriam Dominicę passionis.

3.102. vide 1.39. 57. 139. 142. 282

In Eucharistia an aliquando sit propinatum venenum.

3.411.

& 412

Ex Eucharistiæ communicatione monentur fœminæ Christianæ, vt non nubant gentilibus Maritis.

3.156

Eucharistiæ loco dabatur catechumenis panis benedictus.

2. 140

De veneratione Sacramenti Eucharistiæ.

Hæreses habentur.	3.60. & seq.
Christum in Eucharistia esse adorandum probatur.	3.607
Christo in Eucharistia existenti adsunt semper chori Angelorum. 3.129. in eaque Eucharistia colitur Christus. 3.211. & adoratur cultu latræ.	3.448
Christo in Eucharistia existenti, non potest exhiberi tale obsequium, quale illi exhibuit Maria Magdalena.	3.121

K 3

Eucha-

Eucharistiam cur tanto honore prosequimur, aquam verò baptismi non item, cum utrumque sit Sacramentum. 3.110
 Eucharistiam simpliciter, & bona fide adorare debemus, & ut sic nullum est periculum idololatriæ. 3.610

De Eucharistia ut sacrificium est.

Eucharistia consideratur ut sacrificium, ut pignus diuini amoris, & ut Sacramentum. 3.547
 Eucharistiæ etiam significatio triplex. 3.547
 Eucharistia aliquo modo est holocaustum, aliquo modo hostia pacifica, aliquo modo hostia pro peccato. 3.552
 Eucharistia ut sacrificium significat Christi passionem. 3.547
 Eucharistia ut sacrificium instituta est ad remissionem peccati. 3.766
 Eucharistia si nihil aliud esset, quàm Sacramentum, non proderet nisi sumenti: at quia est etiam sacrificium, offertur etiam pro salute viuorum, & mortuorum. 3.728
 Eucharistia instituta in cœna, celebratur in memoriam trãsitus Domini per passionem ad Patrem; & in memoriam nostræ liberationis de potestate Satanæ, quæ per ipsam Christi mortem facta est. 3.663.664
 Eucharistia aliquando intelligitur per Pascha. 3.666
 Eucharistiæ celebrationem Dominus subiunxit post ceremoniam Agni paschalis. 3.664
 Eucharistiæ sacrificium est verum & proprium sacrificium in Ecclesia. 3.680.682.705
 Eucharistiæ sacrificium, per sacrificia ouium, & bouum aliquando intelligitur. 3.682
 In institutione Eucharistiæ Christus ut sacerdos egit, & verè sacrificauit. 3.641. & victima, quam nunc assiduè Christus offert, non est aliquid terrenum, sed aliquid cœleste, nimirum sacratissima Eucharistia. 3.660
 Eucharistia est pignus amoris, quatenus significat, & exhibet Christum præsentem. 3.547
 Pignus amoris erga sponsam Ecclesiam. 3.349

Exorcismus.

EXORCISMVS est adiuratio Dæmonum certis precibus facta, ut recedant ab homine baptizando. 2.139. vide 316. 317. 318

Exor-

- Exorcismi ad quod genus cæremoniarum reuocentur. 1.316
 Exorcismi habent spirituales effectus. 1.318
 Exorcismi non gignunt fidem in infantibus, vt somniauit Lutherus. 2.69. & 73
 Exorcizandi sunt paruuli ante baptismum. 1.318
 Exorcizandi officium ordinarium in Ecclesia. 2.139

F.

S. Fabianus.

- S. FABIANVS Papa, & martyr apertè dicit, Christum ipsum instituisse, vt Chrisma conficeretur ex oleo admixto balsamo. 2. 178. defenditur idem sanctus à mendacio Martini Kemnitij. 2.189
 FACERE aliquando accipitur pro sacrificare. 3.696
 FACVLA vna, quomodo posset illuminare totum mundum. 3.299
 FESTI dies, & dies naturales, apud Hebræos diuerso modo considerantur. 3.458.463
 Festi dies additi à synagoga, absque institutione diuina. 1.323. & 341
 Festorum dierum translatio apud Hebræos an fieri poterat. 3.453.454.459
 Festus dies Corporis Christi. 3.445.606.610.611.612
 Festus dies sanctorum Innocentium. 2.33
 De diebus festis fuerunt olim dissensiones in Ecclesia. 1.326
 Nouos dies festos introducere licet Ecclesie, neque vlli inueniuntur in Testamento nouo ab ipso Christo instituti, vel imperati. 3.611
 Die festo solenni Hebræorum fuit occisus Christus. 3.458
 Dies octauus in festis, quæ habent octauam, vocari posset dies festus secundo primus. 3.461
 FIDELIS dicimur ab habitu fidei, non ab actu. 2.77
 Fideles sunt vnum inter se per fidem. 3.191
 Fideles post baptismum propriè dici solent credentes. 4.263
 Fidelibus tantum notum est Sacramentum Eucharistiæ. 3.242

Fides.

- FIDES figurata per herbam hyssopi. 1.196
 Fides in intellectu. 1.270. 2.77

K 4

Fides